

Verstild Verleden (27)

Een zwaar geretoucheerde kaart geeft een beeld van een Bourtange zoals we dat heden ten dage niet meer kennen. Een bruggetje, enkele boerderijen en daarachter de molen van Heinrich Haaijer, later beter bekend als de molen van Imminga. Geen foto-graaf zal dit plaatje meer kunnen schieten. Duizenden toeristen bezichtigen jaarlijks Bourtange. Zij krijgen slechts een reconstructie te zien van een ver verleden. Historisch ogende toegangspoorten, nieuwe, oud ogende huisjes en een nagebouwde ros - en windmolen moeten de sfeer oproepen van een zeventiende-eeuwse vesting. Het Bourtange van grootvader en grootmoeder is verdwenen. Het dorpje geraakte in de twintigste eeuw steeds verder in verval. In 1951 verdween de molen van Imminga uit het dorpsbeeld. Het stenen onderstuk bleef staan. De op de ansichtkaart afgebeelde molen werd in 1895 door molenmaker Harm Wiertsema gebouwd voor Heinrich Haaijer. In 1929 ging de molen over naar de familie Imminga. De molen had een vlucht van 76 voet, stond op een stenen onderkant en bezat een geasfalteerd achtkant en een eveneens geasfalteerde kap. In 1939 werd door Imminga een oude Chevrolet automotor

aangeschaft en als hulpmotor ingezet. Windkracht werd deels buitenspel gezet. Nog geen jaar later op 10 mei 1940 werd de molen zwaar beschadigd door het laten springen van de brug over de gracht. Na de oorlog geraakte de molen steeds meer in verval en werd in 1951 deels gesloopt.

Tijdens de reconstructiewerkzaamheden van Bourtange werd niet voor herbouw van de buiten het bestek van de vesting vallende molen van Imminga gekozen, maar voor herbouw van een standerdmolen op het oude molenbastion. Tot 1894 was op deze plaats de achtkante bovenkruier van Smeenk te vinden. Eerder stond hier een standerdmolen. Deze werd op 15 oktober 1831 op afbraak verkocht en naar Ter Haar verplaatst. In 1894 ging de molen op het voormalige molenbastion door brand verloren. Volgens geruchten had molenaar Smeenk de molen zelf aan gestoken. U ziet, geruchten houden lang stand! Molenaar Smeenk zal tijdens de brand nooit gedacht hebben dat op zijn molenplaats ooit weer eens een standerdmolen zou verrijzen. Het molentijdperk was immers eind van de negentiende eeuw al op zijn retour.

Bourtange omstreeks 1910, met op de achtergrond de molen van Haaijer.
foto: collectie Veenkoloniaal Museum Veendam.